

Green Deal van Gemeente Amsterdam met de Rijksoverheid

Ondergetekenden:

1. De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, ieder handelende in haar of zijn hoedanigheid van bestuursorgaan, tezamen hierna ook te noemen: Rijksoverheid;
2. Gemeente Amsterdam, vertegenwoordigd door de Wethouder Grondzaken, Ruimtelijke Ordening, Klimaat en Energie, namens de Burgemeester van Amsterdam gemachtigd tot uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam <BD 2011-008149>, hierna te noemen: Amsterdam.

Hierna tezamen ook genoemd: Partijen;

Hebben gezamenlijk het volgende vastgesteld:

Het kabinet beoogt een Green Deal met de samenleving, die bijdraagt aan verduurzaming van de maatschappij op korte en langere termijn en die lonend is voor overheid en maatschappij. Doel van de Green Deal is laten zien dat groen en groei hand in hand gaan.

1. Partijen zien publiekprivate samenwerking als de beste manier om verduurzaming van onze economie te versnellen en hier ook economisch van te profiteren. Deze unieke gezamenlijke aanpak is in Nederland op andere terreinen zeer succesvol en de Green Deal zal hierop voortbouwen. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn onmisbaar om deze verduurzaming mogelijk te maken.
2. Bij de Green Deal gaat het om concrete duurzame initiatieven, waarbij barrières verdwijnen, innovaties ontwikkeld, gefinancierd en toegepast worden en duurzame kansen worden benut. In de praktijk loopt de maatschappij tegen belemmeringen aan die in de weg staan aan initiatieven die leiden tot een verdere verduurzaming.
3. In de Green Deal willen partijen concrete afspraken maken die deze belemmeringen wegnemen, zodat de initiatieven die anders moeilijk van de grond komen ruim baan krijgen. Initiatieven kunnen betrekking hebben op (decentrale opwekking van) energie, energiebesparing, schaarse grondstoffen, water en mobiliteit. Deze initiatieven kunnen vervolgens ook als voorbeeldfunctie dienen voor andere partijen en daarmee de totale markt in beweging zetten.
4. De voor de Green Deal geïnventariseerde projecten van initiatiefnemers zijn door het wegnemen van de beschreven belemmeringen potentieel succesvol, kunnen op korte termijn resultaten opleveren en kunnen uitmonden in nieuwe economische activiteiten of kostenbesparingen op korte of langere termijn voor het bedrijfsleven. De resultaten van een Green Deal kunnen daarna toepasbaar zijn op andere, vergelijkbare projecten, waardoor de reikwijdte van de Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de rijksoverheid tegenover staat.
5. Amsterdam streeft met de uitvoer van de Energiestrategie 2040 naar een CO₂ reductie van 40% in 2025 ten opzichte van het niveau in 1990. Onderdeel van het beleid is de doelstelling klimaat neutrale nieuwbouw in 2015, de publiek-private samenwerking rond het koude- en warmtenetwerk, de uitbreiding van windenergie op land, het mogelijk maken van de uitrol van zonne-energie en gerichte investeringen in het verduurzamen van de bestaande woning- en gebouwenvoorraad. Corporaties zijn hierbij belangrijke partners, maar ook verenigingen van eigenaren zijn belangrijke investeerders in de stad. Daarnaast werkt de Haven Amsterdam aan de verduurzaming van de haven, met de ambitie een Green Energy Port te worden. De Gemeente ontwikkelt ten behoeve van haar klimaat en energiebeleid een ondersteunend investeringsfonds van maximaal 60 miljoen euro.

6. Investeren in klimaatvriendelijke technologie is een investering in de bedrijvigheid van de toekomst. In het platform Amsterdam Smart City werken private en publieke partijen samen aan het toepassen, implementeren en ontwikkelen van nieuwe technologieën, concepten en samenwerkingsmodellen. De partijen ontwikkelen de stad als proefgebied voor onder andere smart grids en smart grid toepassingen.

De Green Deal tussen beschreven partijen bestaat uit de volgende afspraken:

1. ICT/datacenters

Green Deal initiatief

De stad Amsterdam kent een snel groeiende capaciteit bij datacenters. Dit is een waardevolle ontwikkeling voor de ICT, financiële en wetenschappelijke sectoren in Nederland. Amsterdam wil samen met de sector werk maken van de vergroening van de sector, en wil samen met onder andere de stichting Green IT Regio Amsterdam en met ondersteuning van de Rijksoverheid als resultaat bereiken dat het level playing field voor vestigingsvoorwaarden binnen Nederland gehandhaafd blijft. Green IT Regio Amsterdam is een publiek-private samenwerking waarin de deelnemers een energie-efficiënte ICT-infrastructuur nastreven, waar andere sectoren van kunnen profiteren en waarmee de concurrentiekracht van de ICT-sector toekomstgericht versterkt wordt: een Green Data Port. De nieuwbouw van datacenters, door bijvoorbeeld Terremark (NAP Amsterdam), Equinix (AM2, AM3) en Data Center Group (DCGA), is een voorbeeld van de resulterende marktspanning om een hoge standaard te bereiken. DCG's datacenter in Amsterdam is een voorbeeld van een datacenter dat onder andere door innovatieve koeling (met regenwater) zeer duurzaam opereert.

Op basis van de Amsterdamse acties streeft de stad naar het vastleggen van een landelijke prestatienorm op basis van best beschikbare technieken voor nieuwe installaties op basis van best beschikbare technieken voor bestaande datacenters op best haalbare prestatie; en naar het opnemen van een milieukeur datacenters in de lijst duurzaam en innovatief inkopen van overheden.

Een groot aantal bestaande datacenters heeft een energieprestatie die beduidend slechter is dan die van nieuwe installaties. Onderzocht dient te worden in welke mate het mogelijk is om deze energieprestatie te verbeteren en aldus het energieverbruik te verminderen. Het onderzoek vindt plaats met het relevante bedrijfsleven en richt zich op oplossingen die breed kunnen worden verspreid, met specifieke aandacht voor zowel de koeling van datacenters, als voor het verlagen van het energieverbruik van servers in de datacenters. Een verbeterde energieprestatie levert een besparing op voor de datacenters en daarmee een verbeterde concurrentiepositie.

Tegenprestatie Rijksoverheid

De Rijksoverheid ondersteunt deze resultaatgerichte aanpak via waardering en ondersteuning voor de ambitie van Green Data Port. De Rijksoverheid zorgt er voor dat duurzame oplossingen in beleid worden geïntegreerd en opgeschaald (bijv. via handreiking Wet Milieubeheer of in eigen aanbestedingsprocedures). De Rijksoverheid stelt binnen de relevante wettelijke kaders zo spoedig en flexibel mogelijk een financiële bijdrage van € 100.000 beschikbaar voor het onderzoek naar opschalbare oplossingen voor aanzienlijke verbetering van de energieprestatie van bestaande datacenters, met aandacht voor zowel koeling als voor het verlagen van het energieverbruik van servers in de datacenters, voor zover dit strookt met de toepasselijke staatssteunregels. Daartoe zal de Stichting Green IT Amsterdam op korte termijn een aanvraag indienen vergezeld van een projectplan

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door de Stichting Green IT Amsterdam, in nauw overleg en in samenwerking met Agentschap NL, waar de facilitering van de Meerjarenaafspraken ICT plaatsvindt. Zo zal het onderzoek aansluiten bij het project "Gebruikersgroep optimalisatie van koelinstallaties bij bestaande datacenters" dat dit najaar van start gaat.

2. Versnellen sluiten 'Kleine Ring' stadswarmte in Amsterdam

Green Deal initiatief

Stadswarmte Amsterdam werkt: er worden 4.000 woningequivalenten per jaar aangesloten, de CO₂ reductie bedraagt 50-80% per aansluiting. Aansluitingen worden zowel in de nieuwbouw als in de bestaande bouw gerealiseerd. Dat laatste gebeurt projectmatig (WPW realiseert 30% van het aantal aansluitingen in de bestaande bouw), maar er is nog geen systematisch lange termijn beleid. Amsterdam ontwikkelt een systematisch, stadsbreed, lange termijn beleid om de bestaande woningbouw op stadswarmte aan te sluiten. Belangrijkste onderdeel is aanwijzen van 'stadswarmtegebieden', dat wil zeggen gebieden die de komende 15- 25 jaar op stadswarmte (kunnen) worden aangesloten.

Door NUON en de gemeente Amsterdam wordt momenteel onderzocht om de schaa sprong in warmte economisch te kunnen realiseren. De uitgangspunten in de schaa sprong zijn dat de warmte levering betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam is. Eén van de middelen om de schaa sprong te realiseren is de aanleg van een ringleiding in Amsterdam. Zodoende ontstaat op termijn (ca. 2020) een groot gezamenlijk warmtenet in Amsterdam.

Voordelen van dit net is dat alle bronnen aan elkaar worden verbonden, waardoor de betrouwbaarheid toeneemt en de nodige back-up voorzieningen kunnen worden voorkomen. Deze betrouwbaarheid is van groot belang voor het vertrouwen in warmte. Ook levert het inzetten van een grote HWC (hulp warmte centrale) voor een groter gebied schaalvoordelen op ten opzichte van losse HWC's per gebied. Daarnaast wordt het dan ook mogelijk om te sturen op de inzet van de bronnen. De schoonste bronnen, nu AEB en biogas en in de toekomst mogelijk geothermie, kunnen dan maximaal worden benut. Nadeel van het ringnet is de hoge investering die dit met zich meebrengt en deze kan daarom alleen plaatsvinden als er voldoende aansluitingen in Amsterdam zijn gerealiseerd.

Er bestaat nu al wel de mogelijkheid om een kleinere verbinding te maken tussen de uitlopers van het warmtenet van Nuon Warmte in Amsterdam Zuid en het net van WPW in Amsterdam West. Dit betreft een koppelleiding van 2 a 3 km lengte. Door deze verbinding lijkt het mogelijk om op redelijk korte termijn (2013) de warmte vanuit AEB te benutten.

Realisatie van de "kleine ring" betekent voor het warmtenet in Amsterdam een grote stimulans op het gebied van betrouwbaarheid, duurzaamheid en betaalbaarheid. Het totaal aantal woningen dat kan worden voorzien van warmte uit AEB via de "kleine ring" bedraagt circa 15.000 (450 TJ per jaar). De warmte uit AEB heeft een CO₂-reductie tot gevolg van 80% in de aangesloten woningen. Deze warmte vervangt warmte die nu wordt gemaakt in de fossiel gas gestookte Diemercentrale waarmee slechts 50% CO₂-reductie wordt bereikt in de woningen. In totaal gaat het om een CO₂ reductie van 9.000 ton per jaar. Daarnaast is de kostprijs voor de warmte van AEB beduidend lager dan de Diemercentrale (3 EUR/GJ). Daarnaast biedt het mogelijkheden om de warmte in Amstelveen te versterken doordat de leveringszekerheid omhoog gaat. Nader onderzoek naar de financiële haalbaarheid, het maken van een voorontwerp en voorbereiding van een financiële (PPS) constructie is nodig om partijen aan te zetten tot investering. Amsterdam neemt het initiatief en levert benodigde gegevens, ervaring en netwerk voor dit onderzoek.

Tegenprestatie Rijksoverheid

De Rijksoverheid stelt binnen de relevante wettelijke kaders zo spoedig en flexibel mogelijk een financiële bijdrage van € 350.000 beschikbaar voor zover dit strookt met de toepasselijk staatssteunregels aan de eerste en tweede fase (haalbaarheid en voorlopig ontwerp) van het project 'sluiten kleine ring'. Daartoe zal Westpoort Warmte (WPW) op korte termijn een aanvraag indienen vergezeld van een projectplan (inclusief begroting).

Westpoort Warmte (WPW) neemt bij toekenning ook € 350.000 voor haar rekening. Door de bijdrage en betrokkenheid vanuit de Rijksoverheid kan het onderzoek versneld worden uitgevoerd. Dit brengt de uitvoer sneller dichterbij. De investering in haalbaarheidsonderzoek en voorontwerp kan bij een positieve uitkomst leiden tot een vervolginvestering vanuit WPW van negen tot tien miljoen euro in zowel definitief ontwerp als in de uitvoeringsinvesteringen. De Rijksoverheid draagt op deze manier bij aan de opschaling van stadswarmte, het ontwikkelen van kennis voor het (voor Nederland nog uniek) koppelen van meerdere grote bronnen en zorgt door haar betrokkenheid ervoor dat op termijn een open netwerk kan ontstaan.

3. Klimaatneutraal bouwen in 2015

Green Deal initiatief:

De gemeente Amsterdam heeft de doelstelling dat alle nieuwbouw in de stad vanaf 2015 klimaat neutraal is. Daarbij hanteert de stad de volgende definitie: 'Klimaatneutraal betekent dat alle energie voor verwarmen, koelen, tapwater en alle gebouwgebonden elektragebruik wordt bespaard dan wel duurzaam wordt opgewekt, zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen.'

In potentie gaat het tussen 2015 – 2020 om de nieuwbouw van 23900 woningen, het aantal woningen dat nu gepland staat voor deze periode.

Om deze ambitie te realiseren loopt Amsterdam soms tegen het feit aan dat de gemeente geen scherpere energieprestatie-eisen mag stellen dan gesteld in het Bouwbesluit. Amsterdam vraagt van de Rijksoverheid om hulp om belemmeringen in wet- en regelgeving weg te nemen. De stad wil vrij zijn om eisen te kunnen stellen die leiden tot klimaatneutrale nieuwbouw.

Tegenprestatie Rijksoverheid

De EPC zal in de periode tot 2020 stapsgewijs worden verscherpt zodat in 2020 de energieprestatie van nieuwe gebouwen energieneutraal is, conform de Europese richtlijn EPBD.

De Rijksoverheid ondersteunt en waardeert de Amsterdamse ambitie om vijf jaar voor ingang van landelijk beleid (2020) 100% klimaatneutraal te bouwen. De Rijksoverheid gaat samen met Amsterdam bekijken hoe eventuele belemmeringen in wet- en regelgeving, die deze ambitie in de weg kunnen staan, voor deze overgangperiode weggenomen kunnen worden.

Deze mogelijkheden gaan stad en Rijk samen binnen één jaar verkennen en tot besluitvorming brengen.

4. Elektrisch vervoer

Green Deal initiatief

Amsterdam zet stevig en succesvol in op elektrisch vervoer; de huidige infrastructuur van meer dan 250 oplaadpunten en intensieve samenwerking met de auto-industrie maken Amsterdam een van de mondiale koplopers op dit gebied. De komende 2 jaar wordt het aantal oplaadpalen in de openbare ruimte uitgebreid naar 1000 om daarna verder toe te nemen naar 2000.

Belangrijk voor de ontwikkeling in Amsterdam is dat elektrisch vervoer in de Randstad, en uiteindelijk in heel Nederland, een succes wordt. Amsterdam kan en wil hieraan bijdragen door haar kennis en ervaring te delen. Daarnaast moet duurzame energie en de ontwikkelingen van slimme netten nadrukkelijk worden gekoppeld aan elektrisch vervoer. Amsterdam zal zich inzetten om zo goed mogelijk partijen en projecten te faciliteren om kennis en ervaring op te doen op dit gebied.

Tegenprestatie Rijksoverheid

De Rijksoverheid ondersteunt Amsterdam en in bredere zin de Metropool Regio Amsterdam bij het realiseren van haar ambities op het gebied van elektrisch vervoer. Partijen stellen vast dat zij zich inzetten om maximale synergie te bereiken door samen de governance ter hand te nemen en benodigde instrumenten te ontwikkelen.

Binnen de nationale aanpak krijgt gemeente Amsterdam en daarmee de Metropoolregio Amsterdam een rol als focus- en experimenteergebied. Dit zal nader worden uitgewerkt in de Green Deal Elektrisch Vervoer met de Metropoolregio Amsterdam.

5. Amsterdam Smart City / Smart grids

Green Deal initiatief

Amsterdam is een proeftuin op het gebied van smart grids. Samen met netwerkbeheerder Alliander, de ICT-sector, MKB bedrijven, grotere bedrijven en kennisinstellingen (zoals de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit) werkt de stad aan proefstellingen en worden pilots gedaan in woonwijken, zoals in Amsterdam Osdorp. Onder andere op het Sciencepark wordt met de technologie powermatcher een proefgebied opgezet, voortbordurend op eerdere proefopstellingen in ons land.

De Metropoolregio Amsterdam positioneert zich, ook internationaal, als Smart City. Samen met andere Europese steden, industriepartners en technologie instituten zal Amsterdam inschrijven op het Smart City initiatief van de Europese Commissie.

Tegenprestatie Rijksoverheid

De Rijksoverheid ondersteunt de Amsterdamse ambitie door waardering voor het Amsterdamse Smart Grid programma en partijen werken waar mogelijk samen om kennis uit te wisselen en nieuwe concepten mogelijk te maken. De Rijksoverheid positioneert Amsterdam, ook in Europa, als (ICT) smart city.

6. Ondersteuning open platform Amsterdam Smart City

Green Deal initiatief

Om de komende schaarste aan grondstoffen – energie, water, productiegrondstoffen – het hoofd te bieden, is proces- en productinnovatie in snel tempo noodzakelijk. Daarvoor moeten we samenwerken, nieuwe werkprocessen uitvinden en nieuwe producten en concepten ontwikkelen. Het platform Amsterdam Smart City (PPS) faciliteert bedrijven, overheden en kennisinstellingen die toepassingen en concepten ontwikkelen en op schaal willen uitrollen in de metropoolregio Amsterdam. Door bestaande investeringsplannen van grote partijen bij elkaar te brengen kan voor de stad versnelling ontstaan of kunnen nieuwe projecten ontstaan. Bedrijven ontwikkelen op basis van de nieuwe mogelijkheden die ontstaan innovatieve toepassingen die gericht zijn op het faciliteren van energietransitie en het terugdringen van de CO₂ uitstoot en het mobiliteitsprobleem.

De afgelopen 3 jaar is het platform uitgegroeid tot in totaal 71 partners, het merendeel bedrijven. Samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en De Rijksoverheid leidde tot meer dan 16 uitgevoerde projecten op het gebied van energie en toepassingen op het gebied van technologie. Daartoe is 4 miljoen Europees subsidiegeld aangetrokken. Er is 11 miljoen aan vervolginvesteringen door bedrijven uitgelokt. En nog belangrijker: een aantal producten is inmiddels succesvol door de markt opgepakt. Denk hierbij aan energiedisplays, smart working centers, oplaadpunten voor binnenvaartschepen en fuelcell technologie. Het platform heeft gezorgd voor een sterker vestigingsklimaat voor duurzame bedrijven en een toename van het aantal congressen op dit vlak.

Voor de komende drie jaar is op 6 juli 2011 door de Burgemeester van Amsterdam, de CEO van KPN en de CEO van Liander N.V. het startschot voor vervolg gegeven. De kernpartners Alliander, KPN en de gemeente Amsterdam dragen, als infrastructurele partijen, samen zorg voor een open innovatieplatform, en dragen bij aan de benodigde infrastructuur voor het open platform, zowel in financiële middelen als in capaciteitsinzet in uren. Denk aan ondersteuning in business development, matchmakingsbijeenkomsten, communicatie activiteiten en door inzicht te krijgen in de infrastructurele investeringen in de stad in de energie infrastructuur. Voor de komende drie jaar is de uitrol en opschaling van zowel werkwijze als van de toepassingen belangrijk, in de Metropoolregio Amsterdam.

Tegenprestatie Rijksoverheid

1. De Rijksoverheid wil betrokken zijn bij het Amsterdam Smart City platform en ziet het als een innovatieve en unieke manier van werken om de energietransitie mogelijk te maken. Het platform past goed in de aanpak dat met het topsectorenbeleid wordt beoogd; een sterke markt- en exportpositie, een stevige kennisintensiteit, intensieve samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven en de potentie een innovatieve bijdrage aan maatschappelijke uitdagingen te leveren. Voor de topsectoren (ook voor energie) worden voor het einde van het jaar onderzoeks- en innovatie roadmaps opgesteld met daarin voorstellen voor langjarige programma's en thema's.

2. De Rijksoverheid stelt binnen de relevante wettelijke kaders zo spoedig en flexibel mogelijk voor een periode van drie jaar een financiële bijdrage van € 350.000 beschikbaar voor zover dit strookt met de toepasselijke staatssteunregels aan het platform Amsterdam Smart City. Daartoe zal Amsterdam Smart City op korte termijn een aanvraag indienen vergezeld van een projectplan (inclusief begroting). De Rijksoverheid maakt hiermee mogelijk dat het platform Smart City de innovatieve werkwijze kan opschalen naar de Metropoolregio Amsterdam. Kennis en opgedane ervaringen komen beschikbaar voor het hele land. Door haar betrokkenheid helpt de Rijksoverheid Amsterdam te positioneren als smart city, en versterkt hiermee het internationale vestigings- en congresklimaat van de stad en de Metropoolregio.

7. Tijdelijk wind

Green Deal initiatief

De gemeente heeft met name rond het Noordzeekanaal en het IJ oude werkgebieden die op termijn tot gemengd stedelijk woon-werk gebied worden getransformeerd. In die gebieden liggen mogelijkheden om voor een periode van 10 jaar tijdelijk voorzieningen te realiseren, waarna oorspronkelijke geplande transformatie (onder meer woningbouw) naar alle verwachting weer zal kunnen worden hervat. Omdat windturbines (maar ook andere functies) een afschrijvingstermijn hebben van meer dan vijf jaar biedt het kunnen toepassen van een tijdelijke vergunning voor een periode van 10 jaar een mogelijkheid om op de genoemde terreinen een nieuwe functie te geven.

Tegenprestatie Rijksoverheid

De Rijksoverheid ondersteunt Amsterdam in deze ambitie door, waar mogelijk, de snelle implementatie van windturbines mogelijk te maken. Daartoe onderzoekt de Rijksoverheid samen met Amsterdam op welke wijze relevante wet- en regelgeving aangepast kan worden zodanig dat tijdelijke voorzieningen voor maximaal 10 jaar gerealiseerd kunnen worden, zonder dat daarbij zorgvuldige belangenafweging en rechtszekerheid in het gedrang komen.

8. Fonds

Green Deal initiatief

Amsterdam heeft met het Amsterdams Investeringsfonds een revolverend fonds uitgewerkt voor o.a. Klimaat en Energie, om zodoende investeringsdrempels te verlagen. Naast Amsterdam overwegen ook andere decentrale overheden het opzetten van een energiefonds. De gemeente overlegt met andere overheden en de Rijksoverheid over samenwerking en eventuele taakverdeling, bij het (financiële) beheer van deze fondsen en de uitvoering ervan, omwille van efficiëntie en duidelijkheid voor ondernemers. Bij voorkeur maakt Amsterdam meer massa en meerwaarde door samen te werken met andere partijen. Bovendien kunnen zo de beheerslasten omlaag.

Tegenprestatie Rijksoverheid

Diverse provincies en gemeenten hebben in de Green Deals aangekondigd revolverende fondsen met publiek en of privaat kapitaal op te richten. Het Ministerie van EL&I is bereid haar expertise en netwerk in de risicokapitaalmarkt in te zetten bij de ontwikkeling van de aan de Green Deal gerelateerde (regionale) investeringsfondsen. De Rijksoverheid ziet daarbij kansen om lagere beheerslasten te realiseren voor alle partijen. Zij zal hier een regierol nemen door maatregelen voor te stellen die het financiële beheer van fondsen stroomlijnen.

Daar waar het mogelijk is om meerwaarde te creëren door het laten samengaan (“poolen”) van financiële ondersteuning vanuit het Amsterdams Investeringsfonds met die vanuit het rijksinstrumentarium, zal de Rijksoverheid actief medewerking verlenen.

De toegang tot de kapitaalmarkt levert vaak een belemmering op. Banken zijn terughoudend in het verstrekken van financiering. Kleinschalige projecten zijn vaak niet aantrekkelijk en aan op zichzelf staande projecten wordt een hoog risicoprofiel toegekend. Het kabinet zal in samenspraak met de financiële wereld bezien welke maatregelen mogelijk zijn om de financieringsmarkt voor duurzame projecten beter te laten functioneren.

9. Green Finance Lab

Green Deal initiatief

De gemeente Amsterdam, ABN Amro bank en lokale partners uit de financiële sector (Zuidas) en de not-for-profit sector zijn voornemens een Green Finance Lab (GFL) op te zetten. In het GFL zoeken experts uit de private, publieke en not-for-profit sector gezamenlijk naar financieringsmechanismen voor urgente opgaven in de duurzaamheidagenda. Het GFL zoekt doorbraken in financieringsopgaven op het gebied van energie, grondstoffen, ecosysteemdiensten/biodiversiteit, water en mobiliteit. Het betreft zowel projecten gelokaliseerd in Amsterdam als projecten gericht op het vergroenen van de internationale value chain van Amsterdamse bedrijven en de gemeente.

Naast het bieden van operationele financieringsoplossingen heeft het GFL tot doel het smeden van een Community of Practice. Door het bijeenbrengen van financiële experts uit de financiële sector, het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de lokale overheid kan het GFL werken als een multi-stakeholder denktank, ideeënproeftuin, katalysator van gezamenlijke actie en beleidsuitdager.

Tegenprestatie Rijksoverheid

De Rijksoverheid biedt diverse ondersteuning tijdens de startfase en brengt vroegtijdig kennis en onderzoek in (zoals TEEB rapport).

Partijen spreken af om eind 2011, mede op basis van het advies van de Taskforce Biodiversiteit & Natuurlijke Hulpbronnen, tot een concretisering van de Green Deal op dit punt te komen.

10. Woningisolatie

Green Deal initiatief

1/3 van de energie in Amsterdam wordt gebruikt door gebouwen en is nog steeds groeiende. Reductie van de CO₂-uitstoot zal niet slagen zonder dat ook in dit segment een forse reductie plaats vindt. Voor woningbouw en utiliteitsbouw zijn voordelen te behalen in zowel energiebesparing als de koppeling met hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte). Woningisolatie en verduurzaming creëren een win-win situatie: de CO₂ uitstoot vermindert, de werkgelegenheid kan toenemen, energierekeningen kunnen omlaag. In het plan van aanpak Energiebesparing Gebouwde Omgeving, stelt het kabinet dat er, naast blok voor blok, GEN en bestaande programma's ruimte is voor nieuwe initiatieven en concepten.

De Gemeente Amsterdam wil verkennen hoe, naast de lopende gemeentelijke initiatieven de verduurzaming en isolatie van de gebouwde voorraad bevorderd kan worden, door partijen bijeen te brengen, aan te sluiten bij de green deal van de Rijksoverheid en te bezien hoe door combinaties van maatregelen het probleem van split incentive getackeld kan worden, groene banen gecreëerd kunnen worden en we een stap kunnen maken.

Tegenprestatie Rijksoverheid

Partijen spreken af gezamenlijk te verkennen welke mogelijkheden er zijn voor een nieuw gezamenlijk initiatief of concept, afronding van de verkenning eind 2012.

Partijen spreken af de afspraken uit deze green deal een jaar na ondertekening op voortgang en vervolgstappen te toetsen.

Slotbepalingen

Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en geldt voor de periode 2011 tot 2015. Alle in deze Green Deal genoemde afspraken worden zo snel mogelijk ter hand genomen.

Partijen komen overeen dat de Green Deal afspraken niet in rechte afdwingbaar zijn.

Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, waardoor andere partijen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals zodat navolging van deze Deals kan worden bevorderd.

Getekend te 's-Gravenhage op

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Drs. M.J.M. Verhagen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
mr. J.P.H. Donner

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu
J.J. Atsma

Namens de Gemeente Amsterdam
Wethouder Klimaat en Energie
Dhr. Maarten van Poelgeest

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Gemeente
Amsterdam